

MIGRACIJE I EVROPSKE INTEGRACIJE

Izuzetno posećena i aktuelna debata „Migracije i evropske integracije“, koju su organizovali Fondacija „Centar za demokratiju“ i Fridrih Ebert Fondacija u beogradskom Press centru 28. marta 2016. godine, otvorila je sva ključna pitanja koja se nameću u razmatranju i rešavanju izbegličke krize: od humanitarnih potreba i brzih odgovora, administrativnih kapaciteta država na migrantskim „rutama“, bezbednosnih izazova, ljudskih prava i međunarodnih standarda zaštite izbeglica, do pitanja očekivanih političkih posledica na unutrašnjem, regionalnom i evropskom nivou, finansijskih efekata, međunacionalnih i interkonfesionalnih odnosa.

Vrsni i stručni uvodničari, Vladimir Petronijević, izvršni direktor Grupe 484 i Brankica Grupković, stručnjak za migracije, uveli su prisutne u temu analizirajući aktuelnu situaciju nakon sastanka Evropskog saveta i postignutog dogovora sa Turskom koja podrazumeva i zatvaranje tzv. Balkanske rute. Ukazali su na to da je dogovor EU-Turska izbegao da odgovore na aspekt ljudskih prava izbeglica – dogovor je gotovo is-

» *Pored azila i prislinih migracija, važno u Srbiji razmatrati i pitanje dobrovoljnih migracija, sezonskih migracija.*
(Vladimir Petronijević)

ključivo fokusiran na to kako obeshrabrati izbeglice da ne kreću putem EU. Neka rešenja su direktno protivna međunarodnom izbegličkom pravu. Grupković je istakla da je važno da Zapadni Balkan bude deo rešenja u procesu jer je Zapadni Balkan region sa kojim EU ima više zajedničkih strana nego što je samo susedska politika. Jedna od najvećih strateških grešaka bila bi da Zapadni Balkan postane „parking lot“. Petronijević je istakao da bi u ovom trenutku bilo kakvo redefinisavanje standarda prava izbeglica moglo biti kontraproduktivno iz ugla ljudskih prava. Važno je sad primeniti postojeće standarde. Moramo se protiviti ozbiljnom kršenju međunarodnih standarda.

Zoran Lutovac je kazao da su neke zemlje članice EU dramatično suočene sa starenjem stanovništva što utiče na ekonomske i razvojne perspektive. Rešenje se može tražiti samo u povećanju poreza, povećanju broja aktivnih zaposlenih u odnosu na broj penzionera, povećanju nataliteta ili kroz imigracionu politiku. Regulisanje priliva migranata nameće i drugačiju politiku upravljanja kulturnim razlikama.

” *Sada je delotvornost evropskih vrednosti na ispitu.*
(Zoran Lutovac)

Izbegličku krizu Milan Podunavac vidi kao dubok potres političke arhitekture EU. „Poraslo je nepoverenje u dve temeljne postavke – liberalni konstitucionalizam i demokratiju i otvorenost granica i slobodno kretanje ljudi. Javljaju se negativni konstrukti kao negativni politički stereotipi, koji odlično služe populističkim pokretima u Evropi: konstrukt stalne napetosti zbog „varvara koji ugrožavaju civilizaciju“, konstrukt „neprijatelja“ i konstrukt „stranca“.

” *Islam se javlja kao nepomirljivo „drugi“, što već dugo dominira u evropskom političkom diskursu. Sve više smo svedoci da se debata odvlači od političke levice ka desnici i krajnjoj desnici. Za Srbiju je važno da učestvuje u evropskom diskursu. Lično imam neku vrstu puzdanja u Evropu – ona je uvek pozitivno odgovarala na šizmu.*
(Milan Podunavac)

O potpunom odsustvu dijaloga unutar različitih konfesionalnih zajednica govorila je Aida Ćorović. Razgovarati samo u vreme izborne kampanje ili garantovati dva ministarska mesta u Vladi Srbije nije dovoljno. Postoji unutrašnja dinamika unutar islamskog sveta koju mi ne znamo i ne trudimo se da je upoznamo.

Ljubimka Mitrović iz UNHCR govorila je o potrebi srpskog društva da se pripremi za migrante, izbeglice, strance... Ukazala je na reagovanje UNHCR povodom sporazuma EU-Turska, naglasivši da je urgentno potrebno poboljšanje humanitarne situacije u Turskoj i u Grčkoj.

” *Ljudi koji su vodili ovu državu nisu nikad ozbiljno razgovarali s Muslimanima i Bošnjacima. Vrlo je važno razumeti kontekst i potrebe muslimana. Zašto se mi ne poznajemo?*
(Aida Ćorović)

Govoreći o međunarodnim standardima, Mitrović je naglasila da standard određuje Konvencija o zaštiti izbeglica, da EU integracije mogu dodatno da stimulišu rešavanje problema, ali da obaveze poštovanja prava izbeglica ne proističu iz evropskih integracije, već iz Konvencije. Izbeglička kriza nameće potrebu da se i u Srbiji uredi pitanje azila. U tom okviru, naglasila je pravo izbeglica i na integraciju, pravo da žive kao i mi.

” *Teško je zaustaviti ljude – dok postoje razlozi, oni će pokušavati da se domognu sigurnosti. Sad će morati da se okrenu krijumčarima i biće stavljeni u mnogo gori položaj.*
(Ljubimka Mitrović)

Vesna Marjanović se fokusirala na analizu izveštavanja domaćih i stranih medija. Srbija je posle dužeg vremena provedenog na spisku negativaca svetskog javnog mnjenja, po prvi put prikazana, barem nakratko, u jednom pozitivnijem svetlu. To je, istovremeno, bio

pokušaj da se neke druge zemlje prikažu u negativnijem svetlu. Pre svega Mađarska, koja jeste prva podigla zidove, ali je propušteno da se snažno istaknu aktivnosti građanske inicijative u ovoj zemlji. Ni kod nas nije dovoljno istaknuta uloga civilnog sektora i građana.

” *Mnogo je više istaknuta uloga Vlade Republike Srbije, odnosno, uloga građanskih inicijativa i organizacija civilnog društva nepravedno je stavljena u drugi plan.*
(Vesna Marjanović)

Dragan Đoković je istakao da je revolucija komunikacionih tehnologija učinila da ljudi širom sveta znaju sve o tome kako se živi u Zapadnoj Evropi, pre svega, u Nemačkoj i Švedskoj, kao zemljama sa najboljim socijalnim programom i velikom potrebom za novom radnom snagom. Osnov politike „otvorenih vrata“ Angele Merkel jeste 600.000 registrovanih radnih mesta za koja fali kvalifikovana radna snaga, u najvećoj meri zanatlije. Problem leži u tome da je evropska migraciona politika i politika azila veoma zastarela, kao i svuda u svetu, dakle, EU nema rešenje kako da prima migrante i azilante.

” *Krijumčari rade svoj posao, migranti se neće zaustaviti, a jedino rešenje jeste ozbiljna migraciona politika svih država, pa i naše, koja pretenduje na članstvo u EU.*
(Dragan Đoković)

„Evropa pati od ogromnog straha od integracije, naročito ako izbeglice ne dolaze sa našeg kontinenta“, istakla je Sonja Liht, ilustrujući ovu tezu utiscima koje je ponela sa nedavne rasprave o briselskim getoima. Geto se stvaraju kroz školski sistem, kulturne institucije – sve ostaje zatvoreno prema onima koji dolaze, koji su stranci. Došljaci se osećaju sigurnije u svom okruženju. Očekuje se povratak u Srbiju velikog broj tražilaca azila usled procesa readmisije. Moramo biti svesni ozbiljne diskriminacije koja vlada u Srbiji prema Romima. Ali, i EU je na pitanju romske manjine pokazala da je nespremna za integraciju. U svetlu svih novih problema, dobro je što se imidž Srbije povodom izbegličke krize kretao na bolje.

Marko Savkovic @Savkovic_Marko • Mar 28
Prof Podunavac: sta je migrant za ekstremne desnicare? Varvarin (nije civilizovan); neprijatelj (terorista); stranac (ovde ne pripada). #DPF

BFPE @BFPE_BFPI • Mar 28
Sonja Licht - 'Evropa ima strah od integracije. Nikada nije bila ideja da se prva generacija ekonomskih migranata integriše' #DPF

IDC Serbia @IDCSERBIA • Mar 28
Danas na okruglom stolu 'Migracije i evropske integracije' pričamo o migrantskoj krizi i mogućim scenarijima relevantnim za našu državu #DPF

Vesna Marjanović @mpvm1969 • Mar 28
"Jedna od najvećih geostrateskih gresaka EU, bi bila da od Zapadnog Balkana napravi 'parking lot' " #DPF

UNHCR Serbia @UNHCRSerbia • Mar 28
"We are talking about refugees, not migrants. The obligation of the states are, in this case, clearly defined." #DPF

DPF @politickiforum

Govorimo o izbeglicama, a ne o migrantima. Jasno su tada definisane obaveze koje države imaju prema njima. Lj. Mitrović @UNHCRSerbia #DPF

Važno je da se imidž Srbije menja na bolje i iznutra, da se ne pokazuje poštovanje samo prava izbeglica, već i prava građana Srbije, naglasila je Nataša Vučković. Postoji jedan paradoks, slično je i u Turskoj – štitimo izbeglice, poštujemo njihova prava, ne zatvaramo granice, a na unutrašnjem političkom planu postavljamo brane ljudskim pravima i slobodi medija, tolerantni smo prema izbeglicama ali nismo prema političkim neistomišljenicima.

” *Postoje nove pretnje migrantskih talasa ne samo usled ratova, nego i usled klimatskih promena. Realno je očekivati da će ljudi kretati put onih malobrojnih ostrva prosperiteta u ovom hipereksploatisanom svetu.* (Sonja Liht)

Zbog toga ni dijalog s manjinama ne može biti stvaran ako ne postoji opšta pozitivna klima javnog dijaloga. Evropske vrednosti se ne mogu selektivno primenjivati.

(Nataša Vučković)

Jelica Minić je postavila pitanja da li je nas izbeglička kriza učinila prihvatljivijima za EU kao što je i Tursku gurnula bliže ka EU. Proširenje je kao tema marginalizovano u Evropskoj uniji, te je zato potrebno u datim okolnostima tražiti nove mehanizme za približavanje, jer možda ćemo funkcionalno biti bliži nego formalno i institucionalno.

Danica Šantić je iznela stav da sa geografskog aspekta jednostrano sagledavanje migracije dovodi do pogrešnih zaključaka. Postoji demografski faktor – prenaseljenost visokofertilitetnih područja s jedne strane i potreba za radnom snagom u Evropi, s druge strane. Pažnja nam je sada, pogrešno, usmerena samo ka Bliskom istoku, no, populaciona eksplozija postoji u Africi koja je posle Drugog svetskog rata imala 200 miliona stanovnika, a danas 1,5 milijardu. Teško je predvideti migracione talase – već od 2007. se očekivao dolazak oko 1 miliona migranata godišnje. Postoji jedna speci-

fičnost u ovoj izbegličkoj krizi – izbeglice obično traže sigurnost u prvoj najbližoj zemlji, a ne prelaze 3000 km da bi došli do sigurnosti, razlozi su brojni.

Vuk Vuksanović se fokusirao na tezu da je izbeglička kriza simptom da je postkolonijalni sistem počeo da erodira (rad u celini objavljen na sajtu www.centraronline.org) U debati su učestvovali i Nikolina Milić, Dragan Đoković, Maja Korać, Marko Savković, Stevica Deđanski i drugi

„Zašto se izbeglička kriza nas tiče? Mi želimo da idemo u Evropu, i treba da delimo sudbinu zajedno sa njom. Kada govorimo o Evropi, uvek pomislimo na njene osnovne vrednosti – na slobodu, humanizam, dostojanstvo i na ljudska prava.
(Dragoljub Mićunović)

nažalost, nisu dobro raspoređene. Slobode se sada već šire, pored ljudi i na životinje i druge, a toliko je neslobodnog sveta. "Sve je u svetu povezano", glasi jedan dijalektički zakon koji se proučavao u okviru dijalektičkog materijalizma. Ko bi rekao da je neoliberalna ekonomija jedan od faktora ove krize koja je migrantska? Ne može, istovremeno, da postoji globalno tržište, globalni bankarski sistemi, a da pritom postoji takav oblik nejednakosti. Takav sistem nejednakosti može da se brani na dva načina: terorom ili manipulacijom, koja je zbog veće efikasnosti zamenila teror. Teror danas gotovo da je iščezao, ali gotovo da nema zemlje koja ne upotrebljava manipulaciju.

„Ključne reči su solidarnost, saradnja, dijalog i integracija.
(Brankica Grupković)

Profesor Dragoljub Mićunović je zaključio da slobode, prava i bogatstva ima previše, i stalno se šire, ali

Celokupan transkript debate možete naći na sledećem linku:

http://politickiforum.org/index.php?vrsta=tribina&kategorija=&tekst=83&naredba=prikaz&br_stranice

Fondacija Centar za demokratiju nastaviće sa organizacijom debata kroz projekat Demokratski politički forum u cilju okupljanja i povezivanja što većeg broja aktera zainteresovanih za unapređivanje demokratije, položaja građana i socijalne pravde u Srbiji.

Od ove godine svi zainteresovani će na internetu moći da prate prenos uživo, a na socijalnim mrežama tok debate može se pratiti putem oznake #DPF.

Pratite nas na: <https://www.facebook.com/politickiforum>

 <https://twitter.com/politickiforum>

 <https://www.youtube.com/user/politickiforum>